

REFERAT Ældre- og Handicapudvalget 2022-2025 d. 13-08-2024

Mødedato Tirsdag d. 13. august 2024 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, 3.s.54, Ørbækvej 100, indgang B

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Støttekvote og anvisningsret til 52 ældreboliger i tilknytning til det projekterede friplejehjem Spirel	4
Afgørelse af sager i Handicapsagsbarometeret.....	9
C-sag: Drøftelse af strategiske handlinger i regi af Fremtidens ældrepleje.....	12
D-sag: Orientering om resultater fra workshop på borgermøde om fremtidens ældrepleje.....	16
D-sag: Orientering om status på indsatsen med det nye E-team.....	20
D-sag: Orientering om ældretilsyn i Benediksgruppen.....	21
D-sag: Orientering om sundhedsfagligt tilsyn på Bofællesskabet Næsbyhus.....	22
D-sag: Aktuelle sager.....	23

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-G01-14-23

Resume

Godkendelse af dagsorden til Ældre- og Handicapudvalgets møde den 13. august 2024.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkendte dagsordenen.

Punkt 2: Støttekvote og anvisningsret til 52 ældreboliger i tilknytning til det projekterede friplejehjem Spirehaven, Anderup

03.02.00-Ø40-1-24

Resume

Denne sag handler om at reservere 13,4 mio. kr. af de kommunale midler, der i budgettet er afsat til støttekvoter for almene boliger, til brug for opførelse af i alt 52 almene ældreboliger. Boligerne opføres i tilknytning til det projekterede friplejehjem Spirehaven i Anderup, Odense N.

Ønsket om, at reservere støttekvoten til dette formål, udspringer af en igangværende dialog mellem Odense Kommune, OK Fonden og H. Skjøde Knudsen A/S. Dialogen handler om at udvikle hele området ved krydset mellem Otterupvej og Anderupvej til en ny bydel med særligt fokus på ældre borgere. Det er endnu ikke afklaret, hvem der som byherre og fremtidig ejer skal drive ældreboligerne. En mulig løsning vil dog være at lade opførelsen af boligerne ved Spirehaven indgå som led i erstatningsbyggeri i forbindelse med Byrådets beslutning om at arbejde hen mod en nedrivning af CIVICA's 34 ældreboliger ved Hesselhaven, Døckerslundsvej i Odense C.

Ældre- og Handicapudvalget gav på udvalgsmøde den 2. maj 2023 en tilbagemelding til forligskredsen under Velfærdens Fundament, som handlede om, at udvalget ønsker, ”at der etableres almene ældre- og handicapvenlige boliger i tilknytning til kommunale plejehjem for at skabe synergi for borgerne”.

Med etableringen af ældreboligerne vil Ældre- og Handicapudvalget få anvisningsretten med deraf følgende garantiforpligtelse, hvilket dermed bidrager til at opfylde udvalgets ønske. Garantiforpligtelsen betyder, at der vil være risiko for udgifter til tomgangsleje, hvilket refererer til en situation, hvor ældreboligen står tom, og hvor Ældre- og Handicapforvaltningen herefter hæfter for huslejen.

Effekt

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Tidssvarende ældreboliger i tilknytning til faciliteterne på et plejehjem giver god mulighed for at ældre, også med funktionsnedsættelser, kan bevare og genoptræne deres evne til at klare sig selv i egen bolig og leve et aktivt og selvstændigt liv i et fællesskab med andre. Boligerne vil derfor også kunne være med til at begrænse behovet for plejeboliger.

En storby med blandede og velfungerende bydele

Med opførelsen af de nye ældre- og plejeboliger bliver Anderup en bydel, der i højere grad kan rumme også ældre med funktionsnedsættelser og dermed også give bedre muligheder for fællesskab på tværs af generationer i lokalområdet.

Byudvikling med kvalitet

Odense Kommune har igennem en årrække ikke bygget nye ældreboliger. Dette projekt forventes at blive det første af flere projekter, hvor der bygges tæt-lavt ældreboligbyggeri i tilknytning til nyopførte plejehjem. By- og Kulturforvaltningen vil derfor sammen med Ældre- og Handicapforvaltningen bruge projektet som et pilotprojekt, der skal være med til at indsamle erfaringer og definere nye standarder for, hvordan boliger af denne type kan opføres som en velfungerende ramme om de ældre beboeres liv.

Færre borgere er relativt fattige

At boligerne opføres som almene boliger med støtte fra kommunen og Landsbyggefonden betyder i sidste ende, at de bliver billigere for beboerne, end hvis tilsvarende boliger var opført på privat basis. Den reducerede husleje understøtter således - i samspil med kommunens visitationsret til boligerne - målsætningen om færre borgere, som er relativt fattige.

Indstilling

By- og Kulturforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender:

1. Der reserveres en kvote til opførelse af 52 ældreboliger i tilknytning til friplejehjemmet Spirehaven, svarende til et grundkapitalindskud på 13,4 mio. kr. (2024-niveau) samt kommunal garanti for realkreditlån ud over 60 % af ejendommens værdi.
2. Beløbet afholdes inden for By- og Kulturudvalgets ramme til nye almene boliger for 2024 og 2025.
3. Ældre- og Handicapudvalget får anvisningsret til boligerne med deraf følgende garantiforpligtelse for evt. udgifter til tomgangsleje.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Sagsfremstillingen indeholder afsnit om:

1. Udfasning af eksisterende ældreboliger
2. Antal borgere på venteliste
3. Grundkapitallån og kommunale garantier til almene boliger generelt
4. Det aktuelle projekt og forslag til finansiering

1. Udfasning af eksisterende ældreboliger

Ældre- og Handicapforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen gennemgår p.t. de ældreboliger, som Odense Kommune i dag benytter som ældreboliger. Forvaltningerne vurderer, at en del af boligerne med fordel vil kunne overgå til andre formål, fordi:

- adgangsforhold og fysisk indretning ikke lever op til nutidens krav til en tidssvarende ældrebolig.
- de ikke lever op til betingelserne for, at Odense Kommune kan kræve refusion for udgifterne i det tilfælde, at de bliver benyttet af borgere med hjemsted i andre kommuner.

Forvaltningerne forventer, at udfasningen af eksisterende ældreboliger vil svare nogenlunde til etableringen af de nye ældreboliger, og at der dermed ikke vil ske en udvidelse af kapaciteten. Der gøres i den forbindelse opmærksom på, at udfasningen af eksisterende ældreboliger kan medføre en øget risiko for tomgangsleje i en kortere periode, da det erfaringsmæssigt kan være svært at udleje boliger, hvor kommunen har opsagt lejemålet.

2. Antal borgere på venteliste til ældrebolig

Ældre- og Handicapforvaltningen har p.t. 221 borgere på venteliste til ældre- og handicapvenlige boliger, hvoraf 58 borgere ønsker en bolig på Lokalcenter Rosengården, som har den løsning med ældreboliger i tilknytning til et ældrecenter drevet i privat regi, der også skabes på friplejehjemmet i Anderup.

Blandt årsagerne til, at en borger er på venteliste, kan for eksempel være, at borgeren har søgt en specifik ældrebolig, hvor der ikke er plads, hvilket derfor gør, at borgeren kommer på en venteliste.

3. Grundkapitallån og kommunale garantier til almene boliger generelt

Almene boligorganisationer kan jf. Almenboliglovens §120-126 søge om en kvote til opførelse af nyt alment boligbyggeri. Kvoten består af kommunale midler, der med Landsbyggefonden som mellemmand, ydes som rentefrie lån til den boligorganisation, der opfører boligerne; samt i garantier fra Landsbyggefonden og kommunen for den resterende lånefinansiering af byggeriet. Grundkapitallån placeres i prioritetsordenen efter realkreditlån. Tilbagebetaling skal normalt først påbegyndes 50 år efter ejendommens ibrugtagning.

For ældreboliger udgør grundkapitallånet 10 % af anskaffelsessummen. Grundkapitallånet udbetales når skema A-tilsagn er givet fra Byrådets side, mod en indeståelseserklæring fra boligorganisationen. Endelig regulering af grundkapitallånet udbetales først efter godkendelse af skema C (byggeregnskab) og tinglysning af et pantebrev i ejendommen.

Kvoterne til finansiering af alment byggeri udbydes normalt af Odense Kommune i udbudsrunder til kommunens boligorganisationer hvert 2.-3. år. Der er ikke p.t. kvoter udbudt som boligorganisationerne kan søge ind på. Der er i Odense Kommunes budget afsat følgende midler til grundkapitalindsat for de kommende år:

Budgetterede midler til grundkapital	2024	2025	2026	2027	2028
(Alle beløb i mio. kr.)					
Ungdomsboliger					
Familieboliger (incl. seniorboliger)	10,562	10,562	10,562	10,562	10,562
Ældreboliger					
Ekstra midler afsat i forb. m. Sidste Vollsroseplan	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000
Grundkapital i alt	25,562	25,562	25,562	25,562	25,562

4. Det aktuelle projekt og forslag til finansiering

H. Skjøde-Knudsen A/S beskriver i sit skitseprojekt (se bilag) for byggeriet i Anderup, at det er ønsket at skabe et seniorbofællesskab, beliggende på et areal på ca. 20.000 m² nord for det planlagte plejehjem med 75 pladser og de såkaldte de 24 "tryghedsboliger" (ustøttede private seniorboliger i nær tilknytning til plejehjemmet). Seniorbofællesskabet ventes som nævnt ovenfor at omfatte op til 52 almene ældreboliger med et samlet boligareal på 4.663 m². Anskaffelsessummen for den almene del af projektet bliver dermed maksimalt 93,8 mio. kr. og det forventede grundkapitalindsat tilsvarende på 13,4 mio. kr. (begge dele 2024-tal).

Det beskrives i skitseprojektet, hvordan det er intentionen at skabe et boligbyggeri, hvor der er beboere nok til, at der kan skabes et velfungerende fællesskab med fælles aktiviteter i tilknytning til bl.a. et fælleshus på 80-100 m². Seniorbofællesskabet tænkes fysisk forbundet via bl.a. stiforbindelser til ikke bare de nyopførte tryghedsboliger og plejehjem, men også til de omkringliggende boligområder i Anderup og Odense N i øvrigt. Adgangsvejen til boligerne anlægges som en ensrettet vej, med parkeringspladser ved de enkelte boliger. Mod Otterupvej afskærmes boligområdet med en støjvold.

Ældreboligerne tænkes opført som en selvstændig almen boligafdeling.

By- og Kulturudvalget godkendte iværksættelse af lokalplan for projektområdet på sit møde 10. april 2024. Hermed vil der kunne forventes politisk behandling af skema A for projektets almene boliger i 2025, hvorefter grundkapitallånet i givet fald vil skulle udbetales.

Der er, som det fremgår ovenfor, ikke afsat midler til ældreboliger i 2024 og 2025. Det foreslås derfor at omprioritere de budgetterede midler som følger:

Omprioritering af budgetterede midler til grundkapital	2024	2025	2026	2027	2028
(Alle beløb i mio. kr.)					
Ungdomsboliger					
Familieboliger (incl. seniorboliger)	7,704		10,562	10,562	10,562
Ældreboliger		13,420			
Ekstra midler afsat i forb. m. sidste Vollsroseplan	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000
Grundkapital i alt	22,704	28,420	25,562	25,562	25,562

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning, da der alene er tale om en reservation af midler.

Odense Kommune budgetterer som ovenfor nævnt i perioden 2019-2028 med et årligt budget til grundkapital til almene boliger på 25,6 mio. kr. Hvis byrådet senere godkender projektet (Skema A), og dermed giver endeligt tilsagn til grundkapital, vil de anslåede 13,4 mio. kr. skulle findes i dette nuværende budget, jf. skemaet ovenfor.

Byrådet vil desuden skulle godkende kommunal garanti for den del af lånene, der overstiger 60 % af ejendomsværdien. Garantien vil ikke påvirke kommunens låneramme 2024, men en godkendelse vil indebære, at kommunen påtager sig en økonomisk risiko. Risikoen for, at garantien bliver udløst, må dog når det gælder almene ældreboliger vurderes som minimal, da huslejen i almene ældreboliger i henhold til almenboligloven skal sættes efter udgifterne, og betalingen af huslejen samtidig er garanteret af kommunen selv. Kommunens økonomiske risiko handler derfor ikke om garantien bliver udløst, men om tomgangsleje i tilfælde af, at boligerne ikke kan lejes ud.

Odense Kommunes udgifter til tomgangsleje i almene ældreboliger forventes at udgøre 5,2 mio. kr. i 2024 og vedrører primært utidssvarende ældreboliger af ældre dato.

Bilag

Skitseprojekt, Spirehaven af 12.09.2023

Punkt 3: Afgørelse af sager i Handicapsagsbarometeret

27.00.00-G01-1580-23

Resume

Denne sag handler om Handicapsagsbarometeret, som er Ankestyrelsens årlige landsdækkende måling af kommunernes sagsbehandling på udvalgte bestemmelser inden for voksen- og børnehandicapområdet. Barometeret giver et aktuelt billede af kommunernes juridiske sagsbehandlingskvalitet på tværs af landets kommuner. Formålet er, at styrke retssikkerheden for borgere med handicap.

Med Handicapsagsbarometeret 2023 undersøger Ankestyrelsen kommunernes sagsbehandling i sager om ledsagelse til voksne (18-66-årige) med handicap efter servicelovens § 97. Ledsageordningen er til borgere, der ikke kan færdes på egen hånd uden for hjemmet - på grund af betydelig og varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. I Odense Kommune er det kun Ældre- og Handicapforvaltningen, der behandler sager om ledsagelse til voksne med handicap efter servicelovens § 97.

Resultaterne fra Handicapsagsbarometeret 2023 viser, at der på landsplan er retlige mangler med væsentlig betydning for afgørelsens rigtighed i 47 % af sagerne. Resultatet for Odense Kommune er, at Ankestyrelsen ville have stadfæstet (godkendt) tre af seks sager og hjemvist de øvrige tre sager. Når Ankestyrelse hjemviser en sag, betyder det ikke nødvendigvis, at afgørelsen er forkert, men at Ankestyrelsen vurderer, at kommunen skal behandle sagen igen.

Effekt

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Ledsagelse til voksne med handicap forventes at øge borgernes handlefrihed og mulighed for at deltage i aktiviteter selvstændigt, uden at være afhængige af pårørende eller venner.

Indstilling

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender Handicapsagsbarometeret 2023.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Handicapsagsbarometeret - Ankestyrelsens årlige praksisundersøgelser i 2023, 2024 og 2025

Handicapsagsbarometeret er en årlig undersøgelse af sagsbehandlingen inden for udvalgte bestemmelser på handicapområdet (i serviceloven) på tværs af alle landets kommuner. Barometeret er ét af flere retssikkerhedsinitiativer om bedre retssikkerhed og tillid på handicapområdet, og er en del af aftalen om udmøntning af reserven på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2022-2025.

Hvilke bestemmelser bliver undersøgt?

I løbet af tre år vil fire forskellige bestemmelser blive undersøgt - ud fra Ankestyrelsens erfaring med, hvor de typisk ser udfordringer for kommunerne:

- 2023: ledsagelse, servicelovens § 97.

- 2024: dækning af merudgifter til børn og voksne, servicelovens §§ 41 og 100.
- 2025: dækning af tabt arbejdsfortjeneste, barnets lov § 87.

Resultaterne i Handicapsagsbarometret skal, som andre af Ankestyrelsens undersøgelser af kommunens praksis, behandles af kommunalbestyrelsen. Det følger af reglerne i retssikkerhedslovens § 79 a, stk. 1.

Handicapsagsbarometret 2023 - resultater på tværs af landets kommuner

Ankestyrelsen har den 26. april 2024 offentliggjort 'Handicapsagsbarometer 2023'. Barometret er en juridisk gennemgang af 385 (upåklagede) sager fra landets 98 kommuner. Formålet er at belyse, om kommunerne overholder regler og praksis i deres behandling og afgørelser af sager om ledsagelse til voksne med handicap efter servicelovens § 97 og dermed give et overordnet og generaliserbart billede af kvaliteten af sagsbehandlingen. Resultaterne kan dermed ikke anvendes til at beskrive sagsbehandlingskvaliteten i den enkelte kommune.

En retlig prøvelse

Ankestyrelsen har i deres gennemgang fokuseret på:

- Retlige mangler, fx hjemmelsmangel, begrundelsesmangel, forkert vurdering og manglende sagsoplysning (officialprincippet).
- Sagsbehandlingsregler, fx klagevejledning, handleplaner, helhedsvurdering og opfølgning.

Overordnede resultater- på tværs af kommuner

I 47 % af sagerne er der retlige mangler med væsentlig betydning for afgørelsens rigtighed. Den mest udbredte mangel er manglende oplysning af sagen, men barometret viser også manglende begrundelse, forkert vurdering, manglende helhedsvurdering i sagerne. Resultaterne viser også, at kommunerne kan have svært ved at vurdere, om borgeren skal have hjælp efter servicelovens § 97 (ledsagelse), eller om hjælpebehovet skal dækkes under en anden bestemmelse i serviceloven, fx socialpædagogisk støtte (§ 85) eller praktisk hjælp i servicelovens (§ 83).

Målrettet kompetenceudvikling - en del af Ankestyrelsens retssikkerhedsinitiativer på handicapområdet

Ankestyrelsen tilbyder forskellige former for kompetenceudvikling, der skal hjælpe kommunerne med at omsætte læring fra undersøgelsen til praksis. Det indebærer blandt andet en faglig temadag på voksenhandicapområdet, dialogmøde om handicapbarometret og webinar om helhedsvurdering i sagsbehandlingen.

Handicapsagsbarometret 2023 - resultater for Odense Kommune

Ældre- og Handicapforvaltningen har i første kvartal 2023 sendt 7 sager om ledsagelse til voksne med handicap til Ankestyrelsen. Ankestyrelsen har valgt at bruge seks ud af de 7 sager i deres gennemgang. Ankestyrelsen har ikke begrundet udvælgelsen yderligere.

Resultatet er, at Ankestyrelsen ville have stadfæstet (godkendt) tre af de seks sager. De øvrige tre sager ville Ankestyrelsen have hjemvist for en ny behandling af sagerne i kommunen. Odense Kommune/ Ældre- og Handicapforvaltningen ligger dermed på niveau med landets øvrige kommuner, hvor konklusionen er, at der i 47 % af sagerne (landsniveau) er retlige mangler med væsentlig betydning for afgørelsens rigtighed. Resultatet er ikke tilfredsstillende, når halvdelen af sagerne ville være blevet hjemvist. Men samtidig viser landsresultatet, at lovgivningen på området er meget kompleks.

Problemfelterne er:

- Manglende overholdelse af officialprincippet, dvs. princippet om, at myndighederne har ansvaret for at oplyse en sag tilstrækkeligt, inden de træffer afgørelse.
- Forkert vurdering.
- Manglende overholdelse af kommunens offentliggjorte sagsbehandlingsfrist.
- Manglende helhedsvurdering.

Faglig læring fra Handicapsagsbarometret

Myndighed i Ældre- og Handicapforvaltningen bruger forskellige læringstilgange for at arbejde med at omsætte læringen fra Handicapsagsbarometret. Myndighed har gennemgået og behandlet de indsendte sager for at rette op på praksis, hvor det var nødvendigt. Dette skal være med til fremadrettet at forbedre sagsbehandlingen i disse sager.

Projekt God sagsbehandling

Myndighed arbejder også med at forbedre sagsbehandlingen via 'Projekt God Sagsbehandling', som afdækker, hvornår og hvad, der skal til for at lykkes med:

- Det gode samarbejde - præget af en åben og tillidsfuld dialog med borgerne.
- En sammenhængende sagsbehandling - hvor det tilbud borgeren får er afstemt i forhold til borgerens behov og udfordringer.

Målet med projektet er at lave et arbejdsredskab for borgerinddragelse- og samarbejde i sagsbehandlingen - målrettet rådgiverne. Arbejdsredskabet vil være handlingsrettet og vil have en tydelig kobling til den eksisterende tilgang til sagsbehandling på det specialiserede område.

Projektet er en del af udmøntningen af midler fra velfærdsprocenten (2022) til handicapområdet.

Kompetenceudvikling

Myndighed har deltaget i Ankestyrelsens e-learningsskema om god sagsbehandling, som også handler om officialprincippet, som handler om oplysning af sagen.

Desuden deltager Myndighed i Ankestyrelsens tilbud om kompetenceudvikling:

- Webinar om helhedsvurderingen (juni 2024) - alle ledere og medarbejdere fra det specialiserede område deltager i webinar.
- Faglig temadag på voksenhandicapområdet (oktober 2024) både medarbejderne, leder og en konsulent fra det specialiserede område deltager på temadagen.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser på nuværende tidspunkt.

Bilag

Handicaprådets høringssvar

Punkt 4: C-sag: Drøftelse af strategiske handlinger i regi af Fremtidens ældrepleje

00.00.00-A00-5-23

Resume

Denne sag handler om udvalgets temadrøftelse af en vision og strategi for udviklingen af ældreområdet nu og i tiden, der kommer.

Med et fokus på at imødegå udfordringerne på ældreområdet og dermed kunne beskrive en målrettet vision og strategi på området, skal Ældre- og Handicapudvalget:

- Drøfte om der mangler områder
 - Er der områder, der mangler for, at Odense Kommune kan lykkes med udviklingen af ældreområdet?
- Drøfte de strategiske handlinger
 - Er det de rette strategiske handlinger? Mangler der nogen?
- Drøfte prioritering af de strategiske handlinger
 - Prioriteringen bliver et udtryk for rækkefølgen af handlingerne, og dermed et udtryk for de fremtidige prioriteringer af ressourcer, tid og handlinger på ældreområdet. Det vil ikke være muligt at igangsætte samtlige strategiske handlinger på én gang.

Sagen er en del af Ældre- og Handicapudvalgets udarbejdelse af en vision og strategi, der skal tegne retningen for udviklingen af ældreplejen i årene, der kommer.

Udvalget har tidligere behandlet fremtidens ældrepleje den 11. december 2023, 27. februar 2024, 14. maj 2024 og 11. juni 2024 (med Ældrerådet). Siden udvalget havde deres sidste drøftelse, er der indhentet borgerinput fra hhv. spørgeskema og borgermøde (jf. bilag). Denne viden bliver også en del af udvalgets temadrøftelse.

Temadrøftelsen bliver afviklet med oplæg og fælles drøftelser.

Bilag

- Ekspertrådets anbefalinger
- Katalog med visionspejlemærker og strategiske handlinger
- Resultater fra spørgeskema i tilknytning til borgermøde om fremtidens ældrepleje den 17. juni
- Resultater fra borgermøde om fremtidens ældrepleje den 17. juni

Indstilling

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter, om det, til en start, er de rette områder og tilhørende prioriterede strategiske handlinger til at imødegå udfordringerne på ældreområdet.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Ældre- og Handicapudvalget vil tegne retningen for udvikling af ældreplejen i Odense Kommune

Ældre- og Handicapudvalget ønsker at beskrive en overordnet retning og konkrete anbefalinger til, hvordan Odense Kommune lykkes med fremtidens ældrepleje, som står over for en række udfordringer nu og i de kommende år. Derfor

igangsatte udvalget i starten af 2023 et projekt, der skulle udmønte sig i en vision for fremtidens ældrepleje i Odense og en strategi med fokusområder, indsatser og tiltag, som realiserer visionen.

Visionen ('det vi vil, og hvor vi vil hen') og strategien ('det vi prioriterer') kommer dermed til at tegne retningen for udvikling af ældreplejen i årene, der kommer.

Ældreområdet rammes hårdt

Det danske velfærdssamfund står over for en alvorlig udfordring med et stigende antal ældre og et mindsket antal voksne i den erhvervsaktive alder. Udfordringen rammer ældreområdet dobbelt hårdt, fordi der både sker en tilvækst i antallet af ældre, der har brug for behandling og pleje, og et fald i antallet af voksne med relevant uddannelsesmæssig baggrund til at varetage denne behandling og pleje.

Hvis Odense Kommune ikke gør noget, vil der komme en tilvækst i antallet af plejekrævende ældre med rettigheder til ydelser, som kommunen ikke har personalet til at levere. Det personale, der er, vil blive presset til at løbe stærkere og stærkere – men i lyset af, at arbejdsforholdene allerede er pressede og belastende, er det sandsynligt, at flere og flere vil søge væk, hvilket vil lægge pres på at reducere i ydelserne.

Dette kan give en negativ spiral, hvor de borgere, der har råd, vil fravælge det offentlige tilbud, hvilket skaber et A og et B hold mellem dem der, har råd, og dem, der ikke har. Der er stadig mulighed for at undgå denne udvikling, men det kræver politisk handling, fordi Odense Kommune ikke kan blive ved med at levere den samme indsats, som kommunen har leveret indtil nu.

Afsættet for udkastet til vision og strategi

Forvaltningens udkast til pejlemærker og strategiske handlinger er udarbejdet på baggrund af

- Udfordringen på ældreområdet, som overordnet består i et stigende antal ældre og et mindsket antal voksne i den erhvervsaktive alder. Udfordringen rammer ældreområdet dobbelt hårdt, fordi der både sker en tilvækst i antallet af ældre, der har brug for behandling og pleje, og et fald i antallet af voksne med relevant uddannelsesmæssig baggrund.
- Ekspertrådets anbefalinger. Ekspertrådet blev nedsat i efteråret 2023 med det formål objektivt at rådgive politikerne i denne udfordrende situation.

Ældrerådets høringssvar har desuden kvalificeret udkastet til de strategiske handlinger.

I det følgende skitseres pejlemærkerne og de tilhørende strategiske handlinger. I bilaget er der en uddybende beskrivelse af de strategiske handlinger.

Visionspejlemærke 1: Odense er kendt for en ældrepleje, hvor medarbejderne kender den ældre og tager udgangspunkt i dennes ønsker og behov

Strategiske handlinger (u-prioriteret rækkefølge)

- Ny organisering med Odense-model for faste, tværfaglige teams (dette kan ligeledes bidrage til at forebygge indlæggelser).
- Udvikling af myndighedsfunktion til gatekeeperfunktion, herunder nye pleje- og omsorgsforløb og retssikkerhed.
- Faglige beslutninger i det enkelte team.
- Model for faste, tværfaglige teams hos private leverandører.

Visionspejlemærke 2: Velfærdsteknologi er det naturlige valg

Strategiske handlinger (u-prioriteret rækkefølge)

- Etablering af e-team.
- Udvikling af fortælling og kommunikationsindsatser til medarbejdere, borgere og pårørende.
- Opbygning af en implementeringsorganisering.
- Etabler nem adgang til støtte og vejledning til borgere og pårørende.

- Samarbejde med private om udvikling, afprøvning og implementering.
- Udarbejdelse af strategi for velfærdsteknologi.

Visionspejlemærke 3: Plejehjem og ældrevenlige boliger understøtter fællesskaber

Strategiske handlinger (u-prioriteret rækkefølge)

- Plejehjem og ældrevenlige boliger med mulighed for fællesskab.
- Åbne plejehjem op for andre i lokalsamfundet.
- Strategisk samarbejde med private aktører om fremtidens boliger + strategi for offentligt privat samarbejde.
- Etablering af lokalplejehjem med tilknytning af ældreboliger i lokalområderne.

Visionspejlemærke 4: Odense er en attraktiv og udviklende arbejdsplads med høj faglighed

Strategiske handlinger (u-prioriteret rækkefølge)

- Fleksible arbejdsvilkår og gentænkning af vagtlag.
- Prøvehandling med kombi-stillinger.
- Kompetenceudviklingsprogram målrettet kerneopgaven.
- Formuler, implementer og synliggør, hvad der kendetegner den attraktive arbejdsplads.
- Giv lederne mere rum til udvikling af driften.
- Afbureaukratisering via projekt om 'Mindre bøvl, mere mening'.

Visionspejlemærke 5: Arbejdspladserne arbejder tæt sammen med civilsamfundet om støtte og omsorg til den enkelte borger

Strategiske handlinger (u-prioriteret rækkefølge)

- Partnerskaber om civilsamfundets rolle.
- Prøvehandling i de faste, tværfaglige teams.
- Fortsæt samtalen og forventningsafstemning.
- Brug af §18-midler (pulje til frivillige, sociale aktiviteter).
- Modning af organisation.

Fra ekspertrådets anbefalinger til beskrivelse af en vision og strategi for fremtidens ældrepleje

Ekspertrådet afleverede deres anbefalinger til fremtidens ældrepleje i november 2023. Herefter har der været afviklet drøftelser om, hvordan Odense Kommune bedst kan arbejde med anbefalingerne, så de både beskriver en tydelig retning for området og bud på konkrete handlinger. Alt dette for at arbejde målrettet med udfordringerne på ældreområdet.

- 11. december 2023 - drøftelse i udvalget.
- 27. februar 2024 - drøftelse i udvalget.
- 14. maj 2024 - drøftelse i udvalget.
- 11. juni 2024 - drøftelse mellem udvalget og Ældrerådet.
- 11. juni 2024 - resultater fra spørgeskemaundersøgelse fremtidens ældrepleje (1160 besvarelser).
- 17. juni 2024 - borgermøde om fremtidens ældrepleje og velfærdens fundament.
- 13. august 2024 - temadrøftelse om visionspejlemærker og strategiske handlinger i udvalget.
- 8. oktober 2024 - drøftelse af vision og strategi i udvalget.
- 29. oktober 2024 - godkendelse af vision og strategi i udvalget.

Økonomi

Sagen har på nuværende tidspunkt ingen økonomiske konsekvenser.

Bilag

Præsentation af resultater fra spørgeskema v2

Anbefalinger fra ekspertra°det for fremtidens ældrepleje_2023

Opsamling workshop fremtidsscenarier

Ældrera°dets høringssvar

Plancher - pejlemærker og strategiske handlinger

Punkt 5: D-sag: Orientering om resultater fra workshop på borgermøde om fremtidens ældrepleje

00.00.00-A00-5-23

Resume

Denne sag er en orientering om opsamlingen af borgerinput fra workshoppen om fremtidens ældrepleje på borgermødet den 17. juni. Opsamlingen bygger på 63 besvarelser, der blev indsamlet efter workshoppen. Hver besvarelse består af to til tre borgerstemmer, da dialogen foregik parvist eller i mindre grupper. Der var ca. 160 borgere tilmeldt arrangementet.

Orienteringen består af en præsentation af hhv.:

- De to borgercases
- Resultaterne af, hvilke muligheder deltagerne vurderer aktuelle i fremtidens ældrepleje.
- De overordnede resultater af deltagernes opmærksomhedspunkter og ideér til, hvordan idéerne kan omsættes til handling i ældreplejen.

Formålet med workshoppen var at tydeliggøre de konkrete konsekvenser af den forventede mangel på medarbejdere i 2030, og samtidig få deltagernes ideér til, hvordan man trods det alligevel kan hjælpe dem, der har brug for hjælp.

Deltagerne arbejdede med følgende udfordring: ”Vi skriver 2030, og manglen på medarbejdere på ældreområdet i kommunerne er en realitet. Trods mange tiltag for at rekruttere nok medarbejdere, mangler Odense Kommune aktuelt ca. 400 medarbejdere i ældreplejen.”

Dialogen tog afsæt i en borgercase

Deltagerne kunne vælge mellem to forskellige borgercases, der bestod af forskellige problematikker. Formålet var at illustrere og undersøge, om deltagerne ville tage forskellige løsninger i brug, afhængigt af den pågældendes netværk, funktionsniveau, økonomi mv. - ud fra præmissen om, at det ikke var muligt, at alle opgaver løses af personale.

Deltagerne skulle derfor vælge de tre vigtigste muligheder - ud af følgende:

- Frivillige foreninger
- Personale
- Pårørende
- Teknologisk medicin håndtering
- Egenbetaling
- Skærmbesøg
- Nabohjælp
- Frivillig ven

Deltagerne blev også bedt om at beskrive opmærksomhedspunkter og ideer til, hvordan kommunen på en god måde kan arbejde med de nye muligheder.

Case 1- Beskrivelse og fordeling af de valgte muligheder

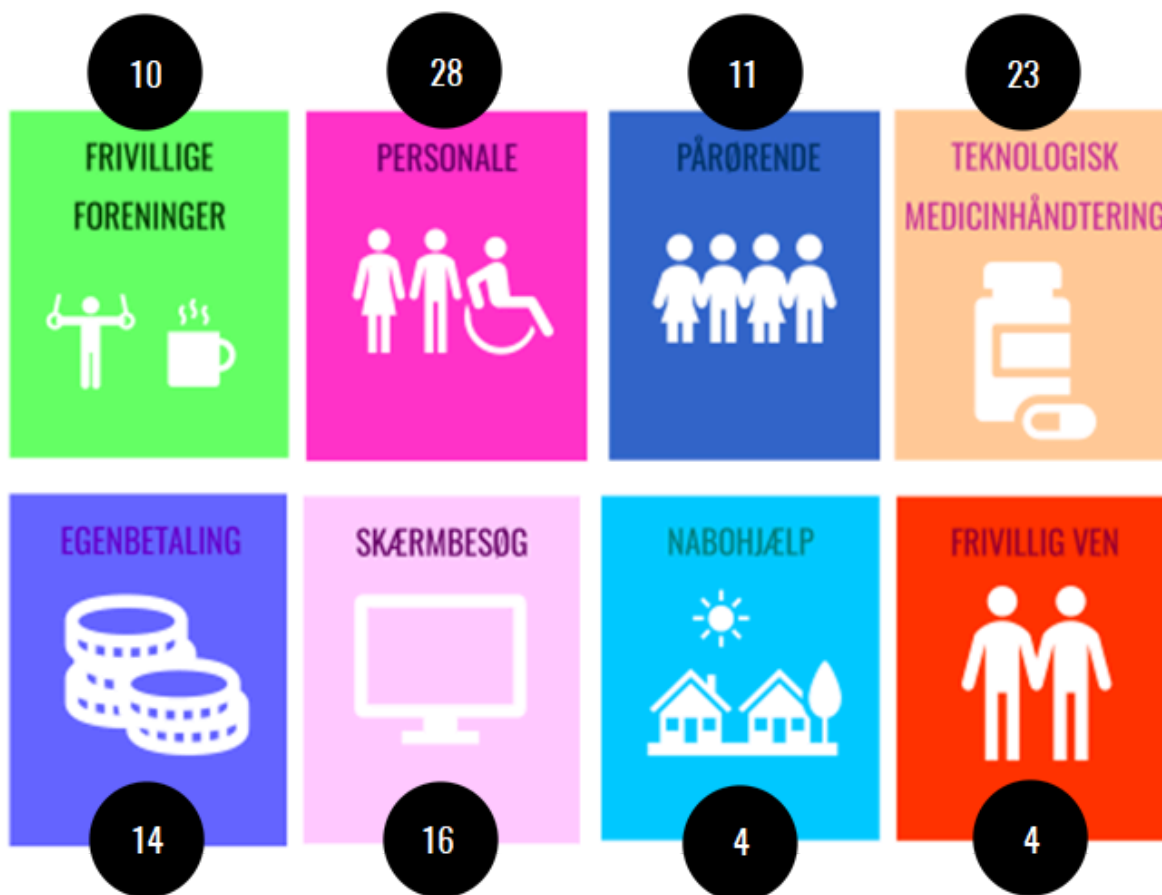
Ægteparret Grethe (81 år) og Preben (84 år) bor i eget parcelhus i Højby. Parrets to voksne børn og børnebørn bor i Odense. På vejen har de også gode naboer. Både Grethe og Preben har arbejdet helt frem til pensionsalderen og har gode pensionsopsparinger. Da Grethe er 80, får hun en kraftig blodprop, som svækker hende, både fysisk og kognitivt. Hun får blodfortyndende medicin og skal have støttestrømper på for at forebygge nye blodpropper. Preben døjer også med helbredet. Han har levet med KOL i mange år, og lungefunktionen er efterhånden meget nedsat. Han må ofte en tur på sygehuset.

Parret har brug for hjælp til:

- Støttestrømper på og af
- Medicinhåndtering - dosering hver 14. dag og hjælp til at huske at tage medicinen
- At få gjort rent, vasket tøj og skiftet sengetøj hver 14. dag

Besvarelsernes fordeling ('hvordan skal opgaverne løses')

Det er ikke alle besvarelser, der har noteret tre muligheder – nogle to muligheder andre fire muligheder. De 32 besvarelser fra case 1 fordeler sig således:

Case 2 - - Beskrivelse og fordeling af de valgte muligheder

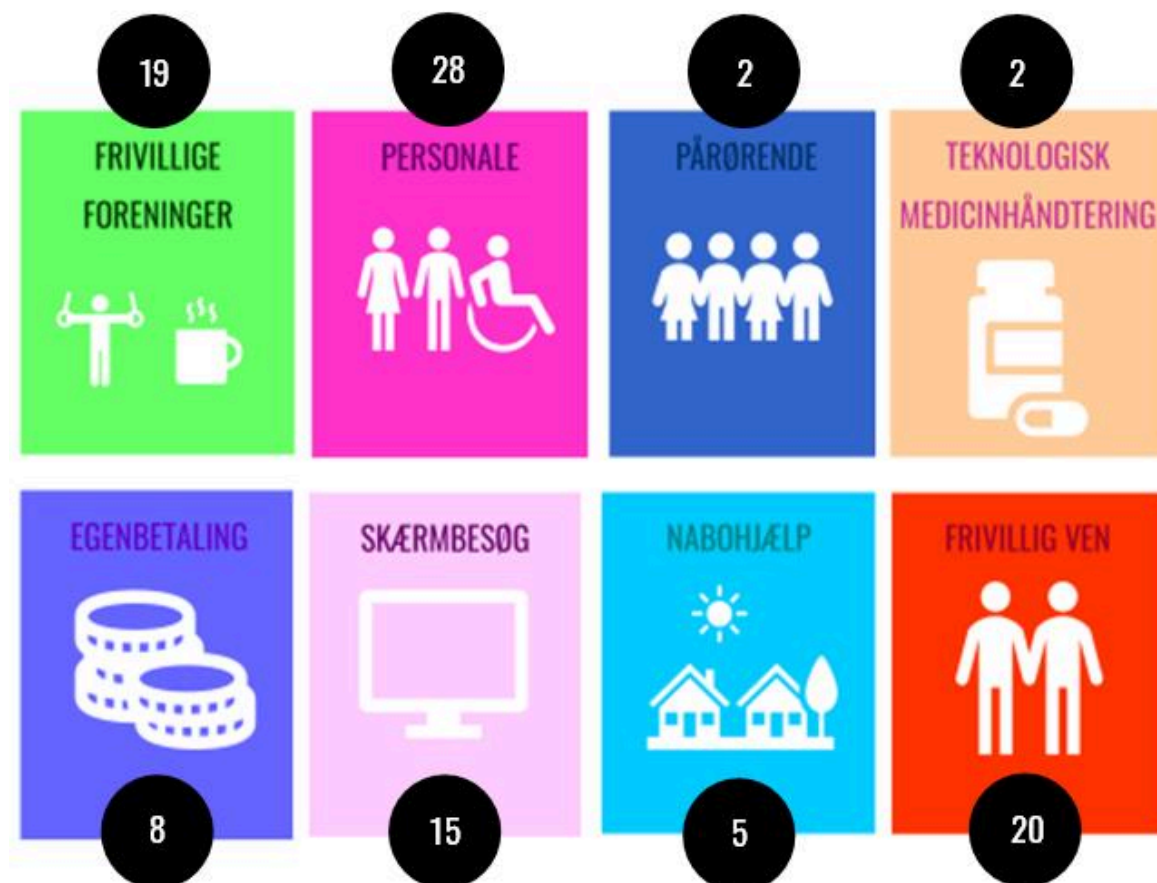
Hanne på 77 år bor til leje i et lille rækkehus i Seden. Hendes voksne børn bor i København og kommer sjældent hjem. Hun taler dog ofte med dem via videokald på mobilen. En dag falder Hanne og brækker den ene hofte. Efter operation og indlæggelse på OUH, kommer hun hurtigt hjem. Hun har svært ved helt at genvinde funktionsniveauet fra tidligere og er bange for at falde. Derfor holder hun sig meget hjemme. Det påvirker hendes appetit og hendes livsglæde.

Hanne har brug for hjælp til:

- a. At komme op i tøjet om morgenen, støtte til personlig hygiejne
- b. At genvinde kræfterne til hverdagens aktiviteter
- c. At få gjort rent hver 14. dag

Besvarelsenes fordeling ('hvordan skal opgaverne løses')

Det er ikke alle besvarelser, der har noteret tre muligheder – nogle to muligheder andre fire muligheder. De 31 besvarelser fra case 2 fordeler sig således:

Opsamling af opmærksomhedspunkter og idéer til handling

Deltagerne blev også bedt om at beskrive opmærksomhedspunkter og ideer til, hvordan kommunen kan tage de nye muligheder i brug. Nedenstående opsamling inddrager en række af disse opmærksomhedspunkter og forslag. I bilaget findes samtlige kommentarer og opmærksomhedspunkter fra deltagerne.

Overordnet

Overordnet viser besvarelsene, at faglært personale også skal være en central del af fremtidens ældrepleje. 56 af besvarelsene peger på, at personale skal bidrage til hjælpen i begge cases. Det vægtes blandt andet højt, at det er personale, der skal stå for den personlige pleje, ligesom flere også peger på, at sygeplejersker og terapeuter skal stå for medicinhåndtering og træning.

Særligt omkring praktisk bistand bliver der foreslået mange muligheder. Lige fra, at personale skal klare noget af den praktiske bistand, til at det skal løses ved egenbetaling, frivillige, naboer og pårørende.

De samlede besvarelser viser også, at deltagerne vurderer, at der skal forskellige løsninger til, afhængig af netværk, økonomiske ressourcer mv.

Velfærdsteknologi

Besvarelserne viser en forholdsvis stor åbenhed over for brug af velfærdsteknologi, som teknologisk medicinbehandling (25) og skærmbesøg (31). I besvarelserne lægges der blandt andet vægt på, at det skal være frivilligt, og at borgeren kognitivt skal være i stand til at kunne håndtere det.

Frivillighed

Der er en stor forskel i ønsket om at bruge 'frivillige foreninger' og 'frivillig ven' i de to cases. I case 2 vælger 19 'frivillige foreninger' og 20 'frivillig ven'. Det tyder på, at der især er stor opbakning til frivillige kan spille en større rolle, når det handler om enlige uden det store netværk. I case 1 vælger 10 'frivillige foreninger' og 4 'frivillig ven'. Forskellen kan tyde på et ønske om en klar differentiering i forhold til de muligheder, der bruges og det hjælpebehov, der skal dækkes.

Der peges blandt andet på: "Frivillige kan hjælpe på ensomhedsfølelsen - spisesituationer".

Et konkret forslag lyder også: Styrke samarbejdet mellem hjemmeplejen og frivillige foreninger, motiverer borgere til at gøre mere brug af tilbuddene

Frivillige bliver dog også nævnt i forhold til andre opgaver, fx lyder det i en af besvarelserne til case 1 "Korps af frivillige uddannes til at hjælpe med at tage støttestrømper af og på". Ligesom frivillige også nævnes i forhold til træning i hverdagsaktiviteter og i forhold til skærmopkald.

Egenbetaling

Også når det kommer til egenbetaling ses en forskel i besvarelserne i de to cases. Parret i case 1 har gode pensionsopsparinger, og det må forventes, at det er grunden til, at 14 besvarelser her peger på egenbetaling, mens det kun er 8 i case 2. Mange uddyber i fritekstbesvarelserne, at det kun er dem, der har råd, der skal betale selv. En understreger dog, at "uanset om man har penge eller ej", så skal kommunen betale for rengøring", og at der ikke skal gøres forskel.

Pårørende og nabohjælp

Besvarelserne peger i mindre grad på pårørende og nabohjælp som en del af hjælpen. Dog peger nogle af besvarelserne på, at pårørende skal tilbydes træning i at kunne løse nogle af opgaverne. Fx hjælp til at kunne tage støttestrømper på.

En besvarelse foreslår også en turnusordning mellem pårørende og naboer, som på skift kan hjælpe. Mens en anden foreslår udvikling af en app, hvor naboer kan byde ind på konkrete opgaver.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

Bilag - Den fulde opsamling af workshop om fremtidsscenerier

Punkt 6: D-sag: Orientering om status på indsatsen med det nye E-team

29.70.00-P20-1-24

Resume

Med denne sag orienteres der om, at borgere i eget hjem vil kunne få støtte og vejledning via skærmbesøg som en del af Ældre- og Handicapforvaltningens indsats fra 1. september 2024. Indsatsen vil blive udført af et nyt E-team, som dermed bliver en vigtig del af den fremtidige levering af indsatserne.

Flere og flere danskere er vant til at kommunikere via mobilen og diverse platforme. Og det forventes, at borgere, der får indsatser efter sundhedsloven eller serviceloven, i stigende grad vil være i stand til at betjene teknologiske og digitale løsninger frem for at få fysisk besøg i hjemmet. Byrådet har derfor med budget 2024 besluttet, at Ældre- og Handicapforvaltningen skal kunne levere langt flere indsatser via skærmbesøg, medicinteknologi eller andre digitale og velfærdsteknologiske løsninger.

E-teamet vil overtage de opgaver, der allerede udføres på skærmen af de udkørende grupper og samtidig øge fokus på muligheden for skærmbesøg. Fra den 1. september og resten af 2024 vil teamet primært levere skærmbesøg, men i 2025 vil de også arbejde på at implementere og udvide brugen af medicinteknologi. Målet er at give borgerne større frihed og selvstændighed. Samtidig er velfærdsteknologi en vigtig del af løsningen i en nær fremtid, hvor flere får brug for støtte, samtidig med at arbejdsstyrken skrumper.

Ældrerådet vil blive en del af referencegruppen for E-teamet.

Hvem er skærmbesøg og medicinteknologi så relevant for?

Skærmbesøg og velfærdsteknologiske løsninger skal blive et naturligt valg for borgerne. Det handler om at informere om tilbuddet og give indsigt i fordelene ved skærmbesøg. De borgere, der kan have glæde af E-teamets hjælp, er dem, der allerede er vant til at kommunikere via skærm eller dem, der hurtigt kan lære at bruge teknologien.

Skærmbesøg kan være relevant både for borgere, der får meget hjælp, og dem, der kun får hjælp en gang om dagen eller ugen. Beslutningen om at bruge skærmbesøg træffes i dialog med den enkelte borger.

Økonomi

Med budget 2024 blev der afsat 4 mio. kr. i 2024, 4,5 mio. kr. i 2025 og 6 mio. kr. årligt i 2026 og frem til velfærdsteknologi og etablering af E-team. Det skal give et provenu på 3 mio. kr. i 2025 stigende til 6 mio. kr. i 2026 og frem, som anvendes til at investere i faste tværgående teams i de udkørende grupper.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 7: D-sag: Orientering om ældretilsyn i Benediksgruppen

29.09.20-K09-2-24

Resume

Denne sag handler om et ældretilsyn i Benediksgruppen.

Styrelsen for Patientsikkerhed udfører ældretilsynet. Formålet er at styrke det social- og plejefaglige tilsyn på ældreområdet samt vurdere om den social- og plejefaglige hjælp, omsorg og pleje, som den enkelte plejeenhed yder, har den fornødne kvalitet. Formålet er også at bidrage til læring i forhold til den social- og plejefaglige hjælp, omsorg og pleje, der ydes i de enkelte plejeenheder.

Styrelsen har placeret Benediksgruppen i kategorien: Ingen problemer af betydning for den fornødne kvalitet. Det er den bedste kategori.

Tilsynsrapporten er vedlagt som bilag.

For mere information om tilsyn henvises der til udvalgs mødet den 1. februar 2022, hvor forvaltningen - under punkt 2 på dagsordenen - orienterede om de forskellige typer af tilsyn på ældre- og handicapområdet.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

Tilsynsrapport

Punkt 8: D-sag: Orientering om sundhedsfagligt tilsyn på Bofællesskabet Næsbyhus

29.09.20-K09-2-24

Resume

Denne sag handler om et sundhedsfagligt tilsyn på Bofællesskabet Næsbyhus.

Styrelsen for Patientsikkerhed fører det overordnede tilsyn med sundhedsforholdene og den sundhedsfaglige virksomhed på sundhedsområdet. Tilsynet omfatter blandt andet alle offentlige institutioner, hvor autoriserede sundhedspersoner – eller personer, der handler på deres ansvar – udfører sundhedsfaglig behandling. Det gælder alle behandlingssteder, hvor eller hvorfra sundhedspersoner udfører behandling, undersøgelse, diagnosticering, sygdomsbehandling, fødselshjælp, genoptræning, sundhedsfaglig pleje samt forebyggelse og sundhedsfremme i forhold til den enkelte patient.

Styrelsen har placeret Bofællesskabet Næsbyhus i kategorien: Mindre problemer af betydning for patientsikkerheden. Det er den næstbedste kategori.

Tilsynsrapporten er vedlagt som bilag.

Forvaltningen orienterede om de forskellige typer af tilsyn på ældre- og handicapområdet på udvalgmødet den 1. februar 2022 under punkt 2.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

Tilsynsrapport

Punkt 9: D-sag: Aktuelle sager

85.02.02-G01-488-15

Resume

Møde i Ældre- og Handicapudvalget den 24/9 aflyses.

Beslutning

-